

Startside>Find en advokat eller anden juridisk fagperson>**Find en ekspert**

Find en ekspert

Danmark

I. Lister og registre over sagkyndige

I Danmark findes der flere typer sagkyndige, og udnævnelsen og proceduren for sagkyndige samt spørgsmålet om, hvorvidt der findes en offentlig liste/et offentligt register over sagkyndige, afhænger af, hvilken type sagkyndig det drejer sig om.

Eksempler på sagkyndige:

sagkyndig dommer

sagkyndig lægdommer ved boligretten

børnesagkyndig

sagkyndig vurderingsmand

teknisk sagkyndig i småsager

Brancheforeninger kan også stille sagkyndige til rådighed inden for visse områder.

I nogle tilfælde kan retten finde den sagkyndige i en intern database, som alle danske domstole har adgang til. Proceduren for udnævnelse af disse sagkyndige kan variere, men det er fælles for alle sagkyndige, at de skal have et uangribeligt omdømme. Listen/registret over disse sagkyndige offentliggøres også på Danmarks domstoles websted for at sikre gennemsigtighed.

I andre tilfælde kan retten udnævne enhver person, som den finder egnet og kompetent. I disse tilfælde har visse offentlige organisationer registre over sagkyndige, som retten kan vælge fra, når sagen henhører under deres kompetenceområde, f.eks. retsmedicin. Hvis der ikke foreligger nogen liste, og hvis begge parter indvilger heri, udnævner retten en sagkyndig, der anses for at være kompetent. Der kan kun udnævnes personer med et uangribeligt omdømme.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Der er ingen krav til de sagkyndiges kvalifikationer. Domstolen er ikke bundet af den sagkyndiges erklæring, men kan frit vurdere den. Dette gælder også bevismaterialets beviskraft. Når Domstolsstyrelsen behandler ansøgninger fra sagkyndige, der ønsker at arbejde som sagkyndig i småsager, henvender Domstolsstyrelsen sig til de relevante brancheorganisationer og anmoder desuden om en straffeattest. Ud over dette er der ingen krav til de sagkyndiges uddannelsesmæssige og faglige baggrund.

III. Vederlag til sagkyndige

Vederlaget afhænger af, hvilken type sagkyndig der er tale om.

Der er fastsat honorarer til **sagkyndige dommere, sagkyndige lægdommere ved boligretten og børnesagkyndige**. Domstolsstyrelsen fastsætter reglerne for vederlag (retsplejelovens artikel 93 og servicelovens artikel 172).

I civile sager, hvor det er nødvendigt at foretage en **sagkyndig vurdering**, f.eks. en teknisk rapport, er der ikke fastsat nogen satser eller restriktioner for de sagkyndiges honorarer. Betalingen må ikke finde sted på forhånd. Retten fastsætter det vederlag, der skal betales til den beskikkede sagkyndige for dennes rapport og deltagelse i retsmøder samt for godtgørelse af eventuelle udgifter. Før retten træffer afgørelse, anmoder den parterne om at fremsætte deres bemærkninger. Samtidig afgør retten, hvordan vederlaget skal fordeles mellem parterne (retsplejelovens artikel 208).

Omkostningerne påhviler den part, der har anmodet retten om at bestille en sagkyndig rapport, og partens retlige repræsentant. Den anden part og dennes retlige repræsentant hæfter imidlertid også for den del af omkostningerne, der kan henføres til besvarelsen af denne parts spørgsmål. Den part, der har anmodet om at få indkaldt den sagkyndige til at deltage i retsmødet, afholder omkostningerne i forbindelse hermed. Retten kan pålægge parterne at stille sikkerhed for omkostningerne i forbindelse med den sagkyndiges rapport (retsplejelovens artikel 208).

I straffesager gælder tilsvarende regler for sagkyndige rapporter (med de nødvendige ændringer) (retsplejelovens artikel 210).

For så vidt angår teknisk sagkyndige i **småsager** skal de sagkyndige give et overslag over de forventede omkostninger og må ikke besvare de tekniske spørgsmål, før der er indgået aftale om vederlaget. Derefter skal parterne fremsætte bemærkninger til de sagkyndiges omkostningsoverslag. Det væsentlige er, at hvis parterne ikke kan stille sikkerhed for omkostningerne, kan retten beslutte at fortsætte sagen uden den sagkyndiges rapport. Domstolsstyrelsen fastsætter reglerne (retsplejelovens artikel 404).

IV. Sagkyndiges ansvar

Der gælder ingen særlige regler for sagkyndiges ansvar. Den sagkyndige skal overholde de faglige regler inden for sit fagområde og reglerne om upartiskhed og tavshedspligt. Sagkyndiges ansvar er således reguleret af almindelige erstatnings- og aftaleretlige regler. Disse regler fastsætter ikke noget loft over ansvaret.

En sagkyndig, som ikke overholder de faglige regler som forventet, kan udskiftes, hans vederlag kan nedsættes, eller han kan endda holdes ansvarlig.

Kriminel adfærd i forbindelse med udførelsen af opgaverne kan føre til strafferetlig forfølgning.

Sagkyndige er ikke forpligtede til at dække deres eventuelle ansvar via en erhvervsansvarsforsikring.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

Regler om anvendelse af sagkyndige findes i forskellige retsakter og afhænger af, hvilken type sagkyndig der er involveret. De fleste af reglerne findes dog i retsplejeloven (LBK nr. 1835 af 15/09/2021). Reglerne om børnesagkyndige findes delvist i serviceloven.

Dele af retsplejeloven er oversat til engelsk.

1. Udnævnelse af sagkyndige

I civile sager kan de sagkyndige udnævnes af retten eller parterne. En part kan anmode retten om at bestille en sagkyndig til at aflægge rapport om et eller flere spørgsmål.

I straffesager beslutter retten, om der skal anvendes en sagkyndig, når den sagsøgte eller anklagemyndigheden anmoder herom. Både forsvaret og anklagemyndigheden kan indkalde sagkyndige vidner.

Sagkyndige skal indberette eventuelle interessekonflikter med en part.

I småsager (sager uden økonomisk værdi eller med en værdi på under 50 000 DKK) kan dommeren beslutte at anmode om en sagkyndig erklæring.

Sagkyndige i småsager udnævnes af Domstolsstyrelsen.

a) Rettens udnævnelse

Retsformanden/dommeren udnævner de sagkyndige dommere mv. i den enkelte sag, hvor deres sagkundskab anses for at være nødvendig. Retsformanden vælger en sagkyndig dommer fra den relevante liste/det relevante register/den relevante interne database, men er i visse situationer ikke bundet af disse.

Inden retsformanden/dommeren beslutter at udnævne de sagkyndige dommere, kan parterne fremsætte deres bemærkninger til afgørelsen.

I tilfælde, hvor parterne anmoder om en sagkyndig vurdering, kan de udnævne en sagkyndig, men retten er ikke bundet af deres afgørelse. Når parterne indgår aftale om en bestemt sagkyndig, udnævner dommeren generelt den pågældende sagkyndige (men er ikke forpligtet hertil). Hvis retten udnævner den sagkyndige, bør retten underrette parterne om den person, som den agter at udnævne, og give parterne mulighed for at fremsætte deres bemærkninger.

Hvis der findes en liste/et register, vil retten eller parten normalt vælge en sagkyndig herfra, men er ikke altid forpligtet hertil.

b) Parternes udnævnelse

Når parterne ønsker at udnævne en sagkyndig til at afgive en erklæring, skal de anvende en bestemt fremgangsmåde: Når parterne anmoder om en sagkyndig rapport i civile sager, skal de indgive en skriftlig anmodning til retten. Anmodningen skal indeholde oplysninger om formålet med den sagkyndige rapport og genstanden for den sagkyndige vurdering.

Hvis retten tillader det, skal parterne forelægge deres spørgsmål for retten. Efter at have modtaget spørgsmålene udnævner retten en eller flere sagkyndige. Som beskrevet ovenfor kan parterne også udnævne en sagkyndig, men retten er ikke bundet af deres udnævnelse.

2. Procedure

a) Civile sager

Proceduren afhænger af, hvilken type sagkyndig der er tale om. Nogle gange indkaldes den sagkyndige til et retsmøde for at besvare spørgsmål vedrørende et emne, f.eks. en børnesagkyndig vurdering inden for familieret eller en sagkyndig vurdering af tekniske spørgsmål, og nogle gange skal den sagkyndige kun udarbejde en skriftlig rapport. Andre gange fungerer den sagkyndige som dommer og deltager i rådslagninger og afstemninger.

Her er to eksempler:

Den sagkyndige dommer, der er udnævnt af retsformanden/dommeren i den enkelte sag, hvor den pågældendes sagkundskab anses for at være nødvendig, fungerer som dommer (men med ekspertviden inden for et bestemt fagområde) og deltager i rådslagninger og afstemninger. Inden for familieretten bistår retten af børnesagkyndige.

I de tilfælde, hvor en sagkyndig vurdering er relevant i forbindelse med et spørgsmål, skal den sagkyndige besvare de spørgsmål, som den har modtaget fra retten, i en skriftlig rapport, der forelægges for retten. Den sagkyndige skal oplyse parterne om tid og sted for undersøgelsen. Hvis den sagkyndiges rapport er behæftet med mangler, kan retten anmode den sagkyndige om at foretage en ny undersøgelse eller supplere den i en supplerende skriftlig rapport. Der er fastsat standardmodeller for den sagkyndige rapport. Retten overvåger ikke den sagkyndiges arbejde. Når rapporten er indgivet, kan parterne stille yderligere spørgsmål til den sagkyndige med rettens tilladelse. Retten afgør derefter, om de supplerende spørgsmål skal besvares skriftligt af den sagkyndige i en supplerende rapport eller mundtligt af den sagkyndige ved et retsmøde. Den sagkyndige kan også indkaldes til et retsmøde med henblik på at besvare spørgsmål vedrørende rapporten.

De skriftlige eller mundtlige erklæringer kan bestrides af parterne under retssagen. Dommeren er under alle omstændigheder aldrig bundet af den sagkyndiges erklæring.

b) Andet

I straffesager er sagkyndige vidner også en mulighed. De indkaldes og deltager som regel i retsmødet.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af European Expertise & Experts Institute – EEEI.

Sidste opdatering: 04/05/2022

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.